

assignatura: TEORIA I MÈTODES DE LA GEOGRAFIA (*Pensament Geogràfic*) (tots els grups)

trets:

codi	tipus	crèdits	cicle	quadrimestre
21670	troncal	10	2	1 i/o 2

horaris:

grup	quadrim.	contingut	dies	horari	aula	professor/a (despatx)
1	1	teoria-pràct.	dm-dj	11.30-13	76	Abel Albet (6)
1	2	teoria-pràct.	dm-dj	11.30-13	98	Abel Albet (6)
2	1	teoria-pràct.	dl-dx	16.30-19.30	28	Maria Dolors Garcia (12)

descripció:

Estudi dels marcs fonamentals del pensament geogràfic i dels seus sistemes metodològics des del naixement de la geografia moderna fins a l'actualitat

temari:

- 1 Canvi i continuïtat en la història de la geografia. Les geografies del passat: de l'antiguitat a les "geografies generals".
- 2 Humboldt i Ritter i els orígens de la geografia "moderna".
- 3 El procés d'institucionalització acadèmica de la geografia.
- 4 L'aportació de l'escola alemanya: Ratzel i la "Geopolitik". El determinisme geogràfic.
- 5 Els inicis de l'escola francesa: Reclus i Vidal de la Blache. El concepte de gènere de vida i la metodologia regional.
- 6 Els inicis de la geografia anglosaxona: Sauer i l'enfocament culturalista.
- 7 Ruptura i continuïtat a partir dels anys 50: la "nova geografia" i l'enfocament neo-positivista.
- 8 La resposta radical i marxista a partir dels anys 70.
- 9 La recerca de nous horitzons als 80 i 90: la geografia humanística i el postmodernisme.
- 10 La pluralitat d'enfocaments de finals del segle XX: la renovació temàtica i conceptual. L'exemple de la geografia del gènere.

bibliografia:

- ABLER, RONALD (et alii) (eds) (1992), *Inner Worlds: Pervasive Themes in Contemporary American Geography* New Brunswick, Rutgers Univ. Press & AAG.
- BAILLY, ANTOINE (et alii) (1984), *Les concepts de la géographie humaine* Paris, Masson.
- BERDOULAY, VINCENT (1981), *La formation de l'école française de géographie (1870-1914)* Paris, Bibliothèque Nationale.
- BERDOULAY, VINCENT (1988), *Des mots et des lieux: la dynamique du discours géographique* Paris, C.N.R.S..
- BOSQUE MAUREL, JOAQUÍN (ed.) (1987), *La geografía española y mundial en los años ochenta (Homenaje a D. Manuel de Terán)* Madrid, Universidad Complutense.
- BREITBART, MYRNA (ed) (1989), *Anarquismo y Geografía* Vilassar de Mar, Oikos-Tau.
- BUTTIMER, ANNE (1971), *Society and milieu in the French geographic tradition* Association of American Geographers [trad. cast. *Sociedad y medio en la tradición geográfica francesa*] Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1980].
- BUTTIMER, ANNE (1983), *The Practice of Geography* London, Longman.
- BUTTIMER, ANNE (1993), *Geography and the Human Spirit* Baltimore, John Hopkins Univ. Press.
- CAPEL, HORACIO (1981), *Filosofía y ciencia en la geografía contemporánea* Barcelona, Barcanova.
- CAPEL, HORACIO & URTEAGA, LUIS (1982), *Las nuevas geografías* Barcelona, Salvat Aula Abierta.
- CHORLEY, R. & HAGGETT, PETER (eds) (1967), *Models in geography* London, Methuen [trad. cast. *La geografía y los modelos socioeconómicos*] Madrid, IEAL, 1971].
- CLAVAL, PAUL (1968), *Essai sur l'évolution de la géographie humaine* [trad. cast. *Evolución de la geografía humana*] Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1974] .
- CLAVAL, PAUL (1982), *Géographie humaine et économique contemporaine* Paris, PUF.
- CLAVAL, PAUL (dir) (1993), *Autour de Vidal de la Blache: la formation de l'école française de géographie* Memoirs et Documents de Géographie, Paris, CNRS.
- CLOKE, P.; PHILO, C. & SADLER, D. (1991), *Approaching Human Geography. An Introduction to Contemporary Theoretical Debates* London, Paul Chapman Pub. Ltd..
- DARDEL, ERIC (1952), *L'homme et la Terre. Nature de la réalité géographique* Paris, PUF.
- ESTEBANEZ, JOSÉ (1982), *Tendencias y problemática actual de la geografía* Madrid, Cincel.
- GARCÍA BALLESTEROS, AURORA (ed) (1986a), *Geografía y marxismo* Madrid, Universidad Complutense.

- GARCIA BALLESTEROS, AURORA (ed) (1986b), *Teoría y práctica de la geografía* Madrid, Alhambra Universidad.
- GARCÍA RAMON, M. DOLORS (ed) (1977), "La geografía radical anglosajona" (núm. monogràfic de) *Documents d'Anàlisi Metodològica en Geografia*, 1.
- GARCÍA RAMON, M. DOLORS (1985), *Teoría y método en la geografía humana anglosajona* Barcelona, Ariel.
- GARCÍA RAMON, M. DOLORS (ed) (1989a), "Geografía y género" (núm. monogràfic de) *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 14.
- GARCÍA RAMON, M. DOLORS (ed) (1989b), "Nuevos enfoques y temáticas en la geografía internacional" (núm. monogràfic de) *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 9.
- GARCIA RAMON, M. DOLORS; NOGUÉ, JOAN & ALBET, ABEL (1992), *La práctica de la geografía en España (1940-1990). Innovación metodológica y trayectorias individuales en la geografía académica española* Vilassar de Mar, Oikos-Tau.
- GEORGE, PIERRE (1990), *Le métier de géographe: un demi-siecle de géographie* Paris, A. Colin.
- GEORGE, PIERRE (1992), *La géographie a la poursuite de l'histoire* Paris, A. Colin.
- GÓMEZ MENDOZA, JOSEFINA; MUÑOZ JIMÉNEZ, JULIO & ORTEGA CANTERO, NICOLÁS (1982), *El pensamiento geográfico: estudio interpretativo y antología de textos* Madrid, Alianza Universidad.
- GREGORY, DEREK (1978), *Ideology, science and human geography* London, Hutchinson [trad. cast. *Ideología, ciencia y geografía humana*] Vilassar de Mar, Oikos-Tau; 1984] .
- GREGORY, DEREK & WALFORD, REX (eds) (1989), *Horizons in Human Geography* London, Macmillan.
- HARVEY, DAVID (1969), *Explanation in Geography* London, Edward Arnold [trad. cast. *Teoría, leyes y modelos en geografía*] Madrid, Alianza Universidad; 1983].
- HARVEY, DAVID (1989), *The Condition of Postmodernity* London, Blackwell.
- HOLT, A. (1992), *Geografía. Historia y Conceptos* Barcelona, Vicens Vives.
- JACKSON, PETER (1989), *Maps of meaning: an introduction to Cultural Geography* London, Unwin Hyman.
- JAMES, PRESTON E. (1972), *All Possible Worlds: a History of Geographical Ideas* Indianapolis, The Odyssey Press.
- JOHNSTON, RONALD J. (ed) (1985), *The Future of Geography* London, Methuen.
- JOHNSTON, RONALD J. (1991), *A Question of Place. Exploring the Practice of Human Geography* Oxford, Blackwell.
- JOHNSTON, RONALD J. (1991 4a ed.), *Geography and Geographers: Anglo-American Geography since 1945* London, Edward Arnold .
- JOHNSTON, RONALD J. (1993), *The Challenge of Geography. A Changing World, A Changing Discipline* Oxford, Blackwell.
- JOHNSTON, RONALD J. (et alii) (1986), *La geografía actual* Barcelona, Ariel [traducció de l'original anglès del 1984].
- JOHNSTON, RONALD J.; HAUER, JOOST & HOEKVELD, GERARD A. (eds) (1990), *Regional Geography: Current Developments and Future Prospects* London, Routledge.
- KHUN, THOMAS S. (1962), *The structure of scientific revolutions* [trad. cast. *La estructura de las revoluciones científicas*] México, FCE; 1975] .
- KOBAYASHI, AUDREY & MACKENZIE, SUZANNE (eds) (1989), *Remaking Human Geography* Boston, Unwin Hyman.
- LACOSTE, YVES (1976), *La géographie, ça sert, d'abord, à faire la guerre* Paris, Maspéro [trad. cast. *La geografía un arma para la guerra*] Barcelona, Anagrama; 1977] .
- LIVINGSTONE, DAVID N. (1992), *The Geographical Tradition. Episodes in the History of a Contested Enterprise* Oxford, Blackwell.
- NOGUÉ, JOAN (1985), *Una lectura geográfico-humanista del paisatge de la Garrotxa* Girona, Col.legi Universitari de Girona & Diputació de Girona.
- NOGUÉ, JOAN (ed) (1990), "Regió i geografia regional" (núm. monogràfic de) *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 21.
- NOGUÉ, JOAN (1992), *Els nacionalismes i el territori* Barcelona, El Llamp.
- ORTEGA, NICOLÁS (ed) (1977), *Geografía, ideologías, estrategias espaciales* Madrid, Dédalo.
- ORTEGA, NICOLÁS (1987), *Geografía y cultura* Madrid, Alianza Universidad.
- PEÑA, ORLANDO & SANGUIN, ANDRÉ-LOUIS (1984), *El mundo de los geógrafos. Panorama actual de las principales escuelas nacionales de geografía* Vilassar de Mar, Oikos Tau.
- PINCHEMEL, PHILLIPE & PINCHEMEL, GENIVIEVE (1988), *La face de la Terre. Éléments de géographie* Paris, A. Colin.

- QUAINI, MASSIMO (1981), *La costruzione della geografia umana* Firenze, La Nuova Italia Editrice [trad. cast. *La construcción de la geografía humana* Vilassar de Mar, Oikos-Tau].
- REAL SOCIEDAD GEOGRÁFICA & ASOCIACIÓN DE GEÓGRAFOS ESPAÑOLES (1992), *La Geografía en España (1970-1990) Aportación española al XXVII Congreso de la UGI* Madrid, Fundación Banco de Bilbao-Vizcaya.
- SANTOS, MILTON (1990), *Por una geografía nueva* Barcelona, Espasa Calpe .
- SCHAEFER, FRED K. (1953), "Excepctionalism in Geography" in *Annals of the Association of American Geographers*, 43 (2) [trad. cast. *Excepcionalismo en geografía* Barcelona, Ediciones Universidad de Barcelona; 1971] .
- SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA (1991), *Primer Congrés Català de Geografia* Barcelona, Institut d'Estudis Catalans (4 vols.).
- SOJA, EDWARD W. (1989), *Postmodern Geographies. The Reassertion of Space in Critical Social Theory* London, Verso.
- STODDART, DAVID R. (1986), *On Geography* Oxford, Blackwell.
- VAGAGGINI, VINCENZO (1982), *Le nuove geografie: logica, teorie e metodi della geografia contemporanea* Genova, Herodote.
- VICENTE, M. TERESA (1983), *Eliseo Reclus: la geografía de un anarquista* Barcelona, Los Libros de la Frontera.
- VILÀ VALENTÍ, JOAN (1983), *Introducción al estudio teórico de la geografía* Barcelona, Ariel.
- WOLCH, JENNIFER & DEAR, MICHAEL (eds) (1989), *The Power of Geography: how Territory shapes Social Life* London, Unwin Hyman.
- WOMEN & GEOGRAPHY STUDY GROUP OF THE I.B.G. (1984), *Geography and Gender: an Introduction to Feminist Geography* London, Hutchinson.

avaluació:

L'avaluació es farà tenint en compte:

- 1) la participació i assistència a les classes (en particular tenint en compte la participació com a ponent d'una de les discussions a classe).
- 2) un breu resum escrit de les sessions de discussió que s'hagin fet a classe.
- 3) una ressenya d'algun llibre de caràcter general sobre el pensament geogràfic. S'haurà de triar d'acord amb el professor o la professora i l'extensió serà entre 6 i 8 fulls.
- 4) un assaig comparatiu de diferents enregistraments de geògrafs; l'extensió serà d'uns 10-12 fulls.
- 5) una prova escrita sobre les exposicions teòriques i les lectures obligatòries.

observacions:

- 1 Les classes seran de tres tipus: exposició per part del professor, discussió de textos llegits amb anterioritat i anàlisi d'enregistraments de geògrafs. Les discussions de textos tindran sempre un/a ponent o ponents.
- 2 A més de la bibliografia citada anteriorment, al començament de cada tema se'n donarà de més específica (en forma de dossier), en particular articles per a les discussions a classe.